

Datum van
inontvangstneming

:

08/07/2016

Zaak C-315/16

Verzoek om een prejudiciële beslissing

Datum van indiening:

2 juni 2016

Verwijzende rechter:

Kúria (Hongarije)

Datum van de verwijzingsbeslissing:

19 april 2016

Verzoekende partij:

Lingurár József

Verwerende partij:

Miniszterelnökséget vezető miniszter

In het geding tussen

[OMISSIS]

verzoeker:

Lingurár József

([OMISSIS] Tura [OMISSIS]),

[OMISSIS]

en

verweerster:

Miniszterelnökséget vezető miniszter (kanselarij van de eerste minister)

([OMISSIS] Boedapest [OMISSIS]),

[OMISSIS]

betreffende:

een beroep in rechte tegen een administratief besluit inzake steunmaatregelen,

ingeleid door:

verzoeker,

[OMISSIS]

wijst de KÚRIA (Hongaars hoogerechtshof)

de volgende beschikking:

De Kúria schorst de behandeling van de zaak en verzoekt het Hof van Justitie van de Europese Unie om een prejudiciële beslissing over de volgende vragen: **[Or. 2]**

1. Moet artikel 42, lid 1, van verordening (EG) nr. 1698/2005 (hierna: „verordening”), mede gelet op 46 ervan, aldus worden uitgelegd dat particulieren niet volledig zijn uitgesloten van steun ter bevordering van een duurzaam gebruik van bosgrond, wanneer deze grond gedeeltelijk staatseigendom is?
2. Indien de steun niet volledig is uitgesloten, kan artikel 46 van de verordening dan aldus worden uitgelegd dat de particuliere bosexploitant of -eigenaar voor de betrokken grond, die gedeeltelijk staatseigendom is, recht heeft op steun in verhouding tot zijn eigendomsaandeel?

Toepasselijke bepalingen van Unierecht:

Verordening (EG) nr. 1698/2005 van de Raad van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling (ELFPO)

Artikel 42

- (1) De steun in het kader van deze onderafdeling wordt slechts verleend voor bossen en beboste oppervlakten die het eigendom zijn van particuliere eigenaren of verenigingen daarvan, of van gemeenten of verenigingen daarvan. Deze beperking geldt niet voor de tropische of subtropische bossen en de beboste oppervlakten van de Azoren, Madeira, de Canarische Eilanden, de kleinere eilanden in de

Egeïsche Zee in de zin van verordening (EEG) nr. 2019/93 en de Franse overzeese departementen.

Deze beperking geldt niet voor de in artikel 36, onder b), i), iii), vi) en vii), bedoelde steun.

Artikel 46

De in artikel 36, onder b), iv), bedoelde steun wordt jaarlijks per hectare bos aan particuliere boseigenaren of verenigingen daarvan toegekend als compensatie voor de gemaakte kosten en gederfde inkomsten die het gevolg zijn van beperkingen op het gebruik van bossen en andere beboste oppervlakten door de uitvoering van de richtlijnen 79/409/EEG en 92/43/EEG in het betrokken gebied. De steun wordt vastgesteld op een niveau tussen het minimumbedrag en het maximumbedrag die in de bijlage zijn vastgesteld.

Toepasselijke bepalingen van Hongaars recht:

Az Európai Mezőgazdasági Vidékfejlesztési Alapból a Natura 2000 erdőterületeken történő gazdálkodáshoz nyújtandó kompenzációs támogatás részletes szabályairól szóló 41/2012. (IV. 27.) VM rendelet (besluit nr. 41/2012 van de minister van Plattelandsontwikkeling (IV. 27.) houdende nadere bepalingen betreffende de toekenning van compensaties uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandsontwikkeling ten behoeve van de exploitatie van Natura-2000-bosgebieden; hierna: „besluit nr. 41/2012”):

- § 4 (1) De steun kan slechts worden verleend voor bospercelen die
- a) overeenkomstig regeringsbesluit 275/2004 (X. 8.) inzake natuurbeschermingsgebieden die van belang zijn voor de Europese Gemeenschap als Natura-2000-zones zijn opgenomen in de MePAR-databank en in het nationale register van het bosbestand, en
 - b) zich binnen de fysieke ruimte bevinden die wordt omschreven in een mededeling die de minister van Landbouw jaarlijks op 15 maart in het kader van de uitoefening van zijn bevoegdheid als beheersautoriteit uitvaardigt op grond van § 14, lid 1, onder c), punt cg), van de wet. [**Or. 3**]
- (2) Om in aanmerking te komen voor steun moet de totale oppervlakte waarvoor op basis van het verzoek goedkeuring is verleend, ten minste één hectare bedragen.
- (3) Slechts volledige bospercelen komen voor steun in aanmerking, met dien verstande dat geen steun kan worden verleend voor bospercelen met een oppervlakte van minder dan 0,3 hectare.

(4) Bospercelen die voldoen aan de voorwaarden van lid 1, komen niet voor steun in aanmerking wanneer zij eigendom zijn van de staat of een gemeente.

(5) Gemeenten, begrotingsautoriteiten en ondernemingen die voor minstens 50 % in handen zijn van de Hongaarse Staat, komen niet voor steun in aanmerking.

§ 12 Dit besluit stelt de bepalingen vast die noodzakelijk zijn ter uitvoering van verordening (EG) nr. 1698/2005 van 20 september 2005 inzake steun voor plattelandontwikkeling uit het Europees Landbouwfonds voor Plattelandontwikkeling.

Motivering

Feiten van het hoofdgeding en geschil tussen de partijen:

- [1] Op 13 mei 2013 heeft verzoeker voor dat jaar bij het Mezőgazdasági és Vidékfejlesztési Hivatal (Bureau voor Landbouw en Plattelandontwikkeling; hierna: „MVH” of „bestuursinstantie van het eerste niveau”) een verzoek ingediend tot betaling van de in besluit nr. 41/2012 vastgelegde compensatie voor 29 bospercelen.
- [2] De bestuursinstantie van het eerste niveau heeft het verzoek afgewezen [OMISSIS] bij besluit van 27 november 2013 op grond dat de Hongaarse Staat volgens de gegevens van het register van het bosbestand eigendomsrechten had op deze bospercelen, zodat overeenkomstig § 4, lid 4, van besluit nr. 41/2012 geen steun voor deze percelen kon worden verleend.
- [3] Verzoeker heeft betoogd dat het besluit van de bestuursinstantie van het eerste niveau ongegrond en onrechtmatig is, niet is gemotiveerd zoals wordt vereist door de közigazgatási hatósági eljárás és szolgáltatás általános szabályairól 2004. évi CXL. törvény (wet CXL van 2004 houdende algemene regels inzake administratieve procedures en diensten; hierna „Ket”), en slechts uiterst vage verwijzingen naar rechtsvoorschriften bevat. De betrokken bospercelen bevinden zich buiten Órbottyán op een terrein dat is ingeschreven onder kadastraal referentienummer 0235. Dit terrein heeft een oppervlakte van 82 hectare en 4899 m² en overschrijdt dus ruimschoots de drempel van één hectare. Het eigendomsaandeel van de staat bedraagt in totaal 60/32956, hetzij 0,182 %, zodat de steun hoogstens kan worden verlaagd ten belope van dit aandeel van de staat. Noch lid 2 noch lid 4 van § 4 van besluit nr. 41/2012 vormt een grond om steun te weigeren. Verordening nr. 1698/2005 biedt evenmin steun voor de onrechtmatig ruime uitlegging die de overheid heeft gegeven van het begrip percelen die in handen zijn van de staat of gemeenten. **[Or. 4]**

- [4] De rechtsvoorganger van verweerster [OMISSIS] heeft het besluit van de bestuursinstantie van het eerste niveau bevestigd. Hij heeft dienaangaande verwezen naar § 4, lid 1, van besluit nr. 41/2012, volgens hetwelk slechts steun kan worden toegekend voor bospercelen die overeenkomstig az európai közösségi jelentőségű természetvédelmi rendeltetésű területekről szóló 275/2004. (X. 8.) Korm. rendelet (regeringsbesluit 275/2004 (X. 8.) inzake natuurbeschermingsgebieden die van belang zijn voor de Europese Gemeenschap), als Natura-2000-zones zijn opgenomen in de MePAR-databank en in het nationale register van het bosbestand, en die zich binnen de fysieke ruimte bevinden die wordt omschreven in een mededeling die de minister van Landbouw jaarlijks op 15 maart in het kader van de uitoefening van zijn bevoegdheid als beheersautoriteit uitvaardigt op grond van § 14, lid 1, onder c), punt cg), van de wet. Volgens § 4, lid 4, van besluit nr. 41/2012 komen bospercelen die voldoen aan de voorwaarden van lid 1, niet voor steun in aanmerking wanneer zij eigendom zijn van de staat of een gemeente. De aangehaalde bepalingen van besluit nr. 41/2012 moeten samen met de – rechtstreeks toepasselijke – bepalingen van de verordening worden toegepast. Artikel 42, lid 1, van de verordening bepaalt dat de steun in het kader van deze onderafdeling slechts wordt verleend voor bossen en beboste oppervlakten die het eigendom zijn van particuliere eigenaren of verenigingen daarvan, of van gemeenten of verenigingen daarvan. § 12 van besluit nr. 41/2012 verwijst naar de verordening en bepaalt dat dit besluit de noodzakelijke bepalingen ter uitvoering van artikel 46 van de verordening vaststelt. Volgens artikel 46 van de verordening wordt de in artikel 36, onder b), iv), bedoelde steun jaarlijks per hectare bos aan particuliere boseigenaren of verenigingen daarvan toegekend als compensatie voor de gemaakte kosten en gederfde inkomsten die het gevolg zijn van beperkingen op het gebruik van bossen en andere beboste oppervlakten door de uitvoering van de richtlijnen in het betrokken gebied. Punt b), iv), heeft betrekking op Natura-2000-betalingen. Op basis van al deze elementen is de rechtsvoorganger van verweerster, gelet op de bepalingen van de verordening en de bewoordingen van § 4, lid 4, van besluit nr. 41/2012, tot de conclusie gekomen dat bospercelen die als Natura-2000-percelen zijn omschreven en die – zij het zelfs maar gedeeltelijk – in handen zijn van de staat of de gemeente, niet in aanmerking komen voor steun.
- [5] De betrokken instantie beroept zich ook op de mezőgazdasági agrár-vidékfejlesztési, valamint halászati támogatásokhoz és egyéb intézkedésekhez kapcsolódó eljárás egyes kérdéseiről szóló 2007. évi XVII. törvény (wet nr. XVII van 2007 tot regeling van bepaalde kwesties in verband met steunprocedures en andere maatregelen ter bevordering van de landbouw- en plattelandontwikkeling; hierna: „procedurewet”), alsook op § 105 en § 33, lid 1, Ket, en betoogt dat de bestuursinstantie van het eerste niveau het verzoek terecht heeft afgewezen, aangezien de staat mede-eigenaar was van de 29 percelen waarop het verzoek betrekking had, en de totale oppervlakte die voor steun in aanmerking kwam onder de drempel van 1 hectare bleef.

Voorwerp van de vordering en verweer

- [6] Verzoeker verzoekt, de op beide niveaus genomen besluiten te onderzoeken en deze besluiten overeenkomstig de geldende rechtsregels te herzien en verweerster te gelasten de steun te betalen. Zij verwijst dienaangaande naar artikel 46 van de verordening, volgens welke de steun jaarlijks per hectare bos aan particuliere boseigenaren of verenigingen daarvan wordt toegekend, zodat deze steun aan particulieren verschuldigd is, en dat niets in deze bepaling de conclusie wettigt dat wanneer naast de particulier de staat of een gemeente eveneens eigendomsrechten heeft op een voor bosbouw bestemd gebied dat onder een bepaald kadastraal referentienummer is ingeschreven, de particulier geen steun voor het betrokken gebied kan krijgen. Hieruit vloeit voort dat verzoeker recht heeft op 99,818 % van de steun die overeenkomstig § 4 van besluit nr. 41/2012 voor de grond buiten Órbottyán met kadastraal referentienummer 0235 kan worden aangevraagd. Voor het overige zijn er volgens de informatie waarover verzoeker beschikt in de praktijk van de MVH soortgelijke gevallen geweest waarin wel steun is toegekend. [Or. 5]

Uitspraak in eerste aanleg

- [7] De Budapest Környéki Közigazgatási és Munkaügyi Bíróság (bestuurs- en arbeidsrechter, arrondissement Boedapest) [OMISSIS] heeft de vordering van verzoeker afgewezen. Hij heeft dienaangaande eveneens verwezen naar artikel 46, leden 1 en 2, en artikel 36 van de verordening en § 4, leden 1 en 4, van besluit nr. 41/2012, alsook naar § 16, lid 6, van de erdőről, az erdő védelméről és az erdőgazdálkodásról szóló 2009. évi XXXVII. törvény (wet XXXVII van 2009 betreffende de bescherming en het beheer van bossen; hierna: „boswet”), volgens welke bospercelen de basiseenheid voor bosbouw en bosbeheer en het bosregister vormen binnen een aaneengesloten bosgebied dat op basis van de kenmerken van de aldaar aanwezige ecosystemen en van het aldaar uitgeoefende duurzame bosbeheer als één samenhangend geheel kan worden aangemerkt.
- [8] De rechter in eerste aanleg heeft vastgesteld dat uit de rechtsregels, in hun onderling verband beschouwd, kan worden afgeleid dat geen steun kan worden toegekend voor bospercelen die als Natura-2000-percelen zijn aangemerkt, wanneer deze, zijn het zelfs maar gedeeltelijk, staats eigendom zijn. Aangezien de steun voor deze percelen dient te worden geweigerd, blijft de oppervlakte die in aanmerking komt voor steun onder de wettelijk vastgestelde drempel, zodat het verzoek terecht is afgewezen.
- [9] De praktijk die de MVH in andere zaken heeft gevolgd, is niet relevant voor de onderhavige zaak, gelet op § 324, onder a), en § 339/A van de polgári perrendtartás (wetboek van burgerlijke rechtsvordering).

Hoger beroep en verweer in hoger beroep

- [10] Verzoeker heeft tegen de definitieve beslissing in eerste aanleg hoger beroep ingesteld. Hij voert aan dat § 38, leden 7 en 8, van de procedurewet, § 4 van besluit nr. 41/2012 en de artikelen 42 en 46 van de verordening zijn geschonden. Evenals in eerste aanleg betoogt hij dat er geen geldige reden was om zijn verzoek af te wijzen. De Hongaarse Staat is slechts voor een uiterst klein deel eigenaar van de betrokken grond, en de uitlegging volgens welke een particulier op grond van die mede-eigendom zelfs geen deel van de steun kan krijgen is dan ook al te extensief en in strijd met de wet. Een dergelijke uitlegging vindt geen steun in artikel 42, lid 1, en artikel 46 van de verordening, en evenmin in de bepalingen van besluit nr. 41/2012. Uit deze bepalingen kan niet worden afgeleid dat wanneer de staat of een gemeente naast een particulier mede-eigenaar is van een voor bosbouw bestemd gebied dat onder een bepaald kadastraal referentienummer is ingeschreven, de particulier geen steun kan krijgen voor dit gebied.
- [11] Uit een correcte uitlegging van de rechtsvoorschriften op basis van de bewoordingen en de opzet ervan en van de bedoeling van de wetgever volgt dat een particulier voor dergelijke gronden steun dient te krijgen naar verhouding van zijn aandeel in de eigendom. Het feit dat een particulier en de staat mede-eigenaar zijn van een bosperceel, betekent geenszins dat de particulier niet in aanmerking komt voor de steun die is vastgelegd voor Natura-2000-gebieden, wanneer voor het overige aan alle voorwaarden is voldaan. Het bedrag van de steun kan hoogstens verhoudingsgewijs worden verminderd, in casu ten belope van 0,182 %.
- [12] Verzoeker verzoekt om overeenkomstig § 155/A van het wetboek van burgerlijke rechtsvordering een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen bij het Hof, teneinde een antwoord te krijgen op de vraag of de verordening, met name artikel 42, lid 1, ervan zich verzet tegen de betaling van compenserende steun voor Natura-2000-zones aan particuliere exploitanten van bossen of eigenaars van dergelijke zones wanneer **[Or. 6]** deze slechts voor een deel in handen zijn van de staat en, zo nee, in welke verhouding een particuliere exploitant van een bos of eigenaar van een bepaalde zone waarvan de staat gedeeltelijk eigenaar is, recht heeft op de betaling van Natura-2000-steun voor deze zone. Verzoeker had dat verzoek reeds eerder geformuleerd, maar de rechter in eerste aanleg was daar niet op ingegaan en had dit verzoek zonder specifieke motivering bij beschikking afgewezen. Ter ondersteuning van zijn standpunt beroept verzoeker zich tevens op § 3 van besluit nr. 41/2012 en op de verplichtingen die op bosexploitanten rusten. Op basis van § 4, leden 4 en 5, van besluit nr. 41/2012, gelezen in samenhang met § 9, leden 1 tot en met 4, van de boswet, die specifieke bepalingen bevat voor gronden die in handen zijn van, of onder het beheer staan van, de staat, komt verzoeker tot de vaststelling dat de exploitant van een bos waarvan de staat 100 % eigenaar is, slechts een organisatie kan zijn die op grond van § 4, lid 5, van besluit nr. 41/2012 a priori van compenserende Natura-2000-steun is uitgesloten. Hieruit

volgt dat enkel bosgebieden waarvan de staat 100 % eigenaar is, van compenserende steun kunnen worden uitgesloten.

- [13] Verweerster verzoekt in haar verweerschrift om de bestreden beslissing te bevestigen. Volgens haar is voor de beantwoording van de vraag of een bosgebied in aanmerking komt voor steun slechts bepalend of de staat of een gemeente geheel of gedeeltelijk eigenaar is van dit gebied. Daarvoor hoeft het Unierecht niet te worden uitgelegd.

Standpunt van de Kúria

- [14] Anders dan verweerster is de Kúria op basis van het onderzoek van bovengenoemde feiten en van het hieruit voortvloeiende geding van oordeel dat de uitlegging van de verordening noodzakelijk is ter beslechting van dit geding.
- [15] De Kúria verwijst in het bijzonder naar artikel 46 van de verordening, volgens hetwelk de steun dient ter compensatie voor de door particuliere boseigenaren of verenigingen gemaakte kosten en gedeelde inkomsten die het gevolg zijn van beperkingen op het gebruik van bossen en andere beboste oppervlakten die dienen ter bescherming van de natuurlijke omgeving en van wilde dieren – met name vogels – en planten.
- [16] In het kader van de procedure voor de Kúria is gebleken dat de verordening niet aldus kan worden uitgelegd dat een particulier de totale steun verliest wanneer de staat of een gemeente gedeeltelijk eigenaar is van een grond, aangezien een dergelijke uitlegging onverenigbaar is met het doel de bossen in stand te houden en in strijd is met de daaraan verbonden verplichtingen. De staat kan om vele redenen gedeeltelijk eigenaar worden van een bos dat door een groep particulieren wordt onderhouden. Zo kan bijvoorbeeld een mede-eigenaar sterven zonder erfgenaam, in welk geval de staat erft. Bijgevolg kan uit de verordening niet worden afgeleid dat geen enkele steun kan worden toegekend voor dergelijke gronden, aangezien in dat geval de instandhouding van de grond in zijn geheel en het onderhoud ervan nadelige gevolgen zouden kunnen ondervinden van de mede-eigendom. Een nationale wettelijke regeling die de betrokken particulieren in een dergelijk geval elke steun ontzegt en niet waarborgt dat zij steun krijgen in verhouding tot hun eigendomsrechten, lijkt dan ook in strijd te zijn met de artikelen 42 en 46 van de verordening.
- [17] Aangezien de nationale regels ter uitvoering van de verordening zijn vastgesteld, dient de Kúria [Or. 7] te bepalen hoe deze verordening dient te worden uitgelegd en in welk kader de nationale wettelijke uitvoeringsregeling dient te worden toegepast. Bijgevolg is het noodzakelijk om een verzoek om een prejudiciële beslissing in te dienen bij het Hof. [OMISSIS] [nationale procesrechtelijke aspecten]

Boedapest, 19 april 2016.

[OMISSIS]

[ondertekeningen]